

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 279/2026-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jánom Legerským, advokátom, Námestie sv. Anny 15/25, Trenčín, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 18C/22/2022-248 z 11. februára 2026 a uzneseniam Okresného súdu Trenčín č. k. 18C/22/2022-232 a č. k. 18C/22/2022-234 z 19. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením okresného súdu č. k. 18C/22/2022-248 z 11. februára 2026 „v spojení“ s uzneseniami okresného súdu č. k. 18C/22/2022-232 a č. k. 18C/22/2022-234 z 19. augusta 2025. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd všetky označené rozhodnutia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania. Súčasťou ústavnej sťažnosti je aj návrh na odklad vykonateľnosti označených rozhodnutí pri prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe sťažovateľom podanej žaloby bol na okresnom súde pod č. k. 18C/22/2022-232 vedený spor o vrátenie daru, ktorý bol právoplatne skončený zamietnutím žaloby rozsudkom okresného súdu č. k. 18C/22/2022-145 z 26. septembra 2024 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11Co/71/2024-207 z 30. apríla 2025.

3. Po skončení konania okresný súd uzneseniami z 19. augusta 2025 určil sťažovateľovi povinnosť doplatiť súdne poplatky za prvoinštančné a odvolacie konanie, keďže v priebehu konania ich vyrubil v nesprávnej výške, keď pristupoval k predmetu konania ako peniazmi neocenenému a súdne poplatky vypočítal podľa položky 1 písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu k zákonu Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov. V uzneseniach z 19. augusta 2025 okresný súd určil súdny poplatok podľa položky 1 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov, argumentujúc tým, že žalobca (sťažovateľ) sám určil všeobecnú hodnotu nehnuteľností, t. j. predmetu konania, keď sa v žalobe označenej ako „žaloba o vrátenia daru“ domáhal zaplatenia peňažnej sumy 103 000 eur za darované nehnuteľnosti, ktoré však žalovaná ešte pred uplatnením práva žalobcu na vrátenie daru previedla na iné osoby. Sťažovateľovi tak bol za prvoinštančné konanie oproti pôvodne vyrubenému súdnemu poplatku vo výške 49,50 eur dorubený súdny poplatok vo výške 6 080,50 eur a za odvolacie konanie mu bol oproti pôvodne stanovenému 90-eurovému súdnemu poplatku dorubený súdny poplatok vo výške 6 040 eur. Sťažovateľ podal proti obojm uzneseniam sťažnosti, ktoré boli napadnutým uznesením z 11. februára 2026 zamietnuté.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v zhode s argumentáciou uvedenou v sťažnostiach proti uzneseniam vyššieho súdneho úradníka namieta nesprávnosť postupu pri dodatočnom vyrubení súdnych poplatkov na základe posúdenia žalobou uplatneného nároku ako oceneľného predmetu konania. Podľa sťažovateľa predmetom konania bolo okrem iného aj posúdenie podmienok na uplatnenie práva na vrátenie daru, ktorého hodnotu nemožno obsiahnuť v peniazoch. Sťažovateľ namieta aj nedostatočnú kvalitu napadnutého uznesenia, keďže okresný súd mu podľa neho nedal náležité odpovede na otázky nastolené v sťažnostiach a nie je z neho vôbec zrejmé, ako sa vysporiadal so skutkovo a s právne významnými argumentmi obsiahnutými v sťažnostiach. Okresný súd podľa sťažovateľa založil svoje rozhodnutie na nesprávnom a formalistickom výklade právnych noriem, ktoré bolo potrebné pri určení súdneho poplatku aplikovať. S poukazom na zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 2/2025-13 zo 14. mája 2025 sťažovateľ konštatoval, že samotná skutočnosť, že posudzované právo môže z hľadiska formy petitu žaloby znieť aj na zaplatenie peňažnej sumy, sama osebe neznamená, že ide o predmet konania oceneľný peniazmi, a nezbavuje súd povinnosti pri vyrubovaní súdneho poplatku starostlivo posúdiť, akého nároku sa žalobca pri podaní žaloby reálne domáha.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie práva na ochranu vlastníctva (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu), pričom ústavný súd za predmet ústavnej sťažnosti považuje nielen napadnuté uznesenie sudcu okresného súdu z 11. februára 2026, ale aj uznesenia vydané vyšším súdnym úradníkom 19. augusta 2025, ktoré sťažovateľ navrhuje zrušiť.

II.1. K porušeniu označených práv uzneseniami z 19. augusta 2025:

6. Vo vzťahu k možnosti prieskumu uznesení okresného súdu vydaných vyšším súdnym úradníkom sa uplatní princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy), pretože o ochrane práv sťažovateľa už rozhodoval iný súd (okresný súd obsadený sudcom). Princíp subsidiarity

je na zákonnej úrovni upravený v § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého ústavná sťažnosť je neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. Vykonanie vecného prieskumu uznesení vyššieho súdneho úradníka postupom podľa § 248 a nasl. Civilného sporového poriadku vedie k záveru o neprípustnosti ústavnej sťažnosti v tejto časti, a tým aj k jej odmietnutiu podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

II.2. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

7. Ústavný súd pri formulovaní všeobecných východísk, ktoré tvoria ústavnoprávny základ jeho rozhodovania o ústavných sťažnostiach, zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto postavenia vyplýva, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa zásadne obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd pri posudzovaní relevancie sťažnostných námietok vychádza z doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Z uvedeného vyplýva, že jeho prvoradou úlohou je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti. Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony, a ak tento výklad nie je arbitrárny a je náležité odôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05).

8. Problematika súdnych poplatkov dosahuje ústavnoprávnu relevanciu z pohľadu záruk rešpektovania základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie spravídla v prípadoch, ak v dôsledku rozhodnutia v otázke súdnych poplatkov dochádza k nedovolenému obmedzeniu práva na prístup k súdu, napr. v dôsledku jeho neprimeranej výšky (rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva Kreuz v. Poľsko, č. 28249/95, Kata v. Poľsko, č. 9590/06, Ilic v. Rumunsko, č. 26061/03).

9. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal obsah napadnutého uznesenia, aby v kontexte sťažnostných námietok zistil, či právne závery v ňom obsiahnuté sú ústavne udržateľné a zlučiteľné so sťažovateľom vymedzeným obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Sťažovateľ je toho názoru, že okresný súd pri dodatočnom vyrubení súdneho poplatku po právoplatnom skončení postupoval svojvoľne, keď posúdil predmet sporu ako peniazmi oceniteľný a z uvedeného dôvodu aplikoval položku 1 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov namiesto pôvodne aplikovanej položky 1 písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov, čím boli sťažovateľovi dodatočne vyrubené súdne poplatky v neprimerane vysokej výške. Okresný súd navyše napadnuté uznesenie podľa názoru sťažovateľa riadne a dostatočne neodôvodnil, čím mal porušiť čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Ústavný súd aj bez potreby opakovania či parafrázovania právnych záverov vyjadrených v napadnutom uznesení konštatuje, že ho nepovažuje za arbitrárne či nedostatočne odôvodnené.

Možno prisvedčiť názoru okresného súdu, že napadnuté konanie, ktorého predmetom bolo zaplatenie sumy 103 000 eur z titulu vrátenia daru, je v zásade konaním, ktorého predmet možno peniazmi oceniť. Ústavný súd uznáva, že konečné rozhodnutie o zaplatení uplatňovanej sumy záviselo od posúdenia predbežnej otázky, ktorou bolo splnenie podmienok na naplnenie právneho titulu – vrátenia daru, to ale nemení podstatu sporu, ktorou bolo konečné získanie majetkovej hodnoty vyjadriteľnej v peniazoch ako ekvivalentu hodnoty daru (nehnutel'nosti), ktorý už nebolo možné vrátiť *in natura*. Nemožno preto za ústavne nekonformný označiť riadne odôvodnený záver okresného súdu, že predmet sporu bol oceníteľný peniazmi. Sťažovateľ si nemôže zamieňať prieskumnú právomoc všeobecného súdu rozhodujúceho o opravnom prostriedku s posúdením rozhodnutia takého súdu v konaní o ústavnej sťažnosti. Ústavný súd totiž nerozhoduje v konkrétnej veci (nerieši „kauzu“), ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia. Ak by aj sám dospel (pri riešení na úrovni zákona) k odlišným záverom, nie je to dôvod na zrušenie ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, ak subjekt rozhodovania odôvodnil svoje závery dostatočnými a bez zjavného excesu produkovanými úvahami na svojej, teda zákonnej alebo podzákonnej úrovni (IV. ÚS 399/2022, ZNaU 83/2022).

12. Na margo sťažovateľom označených rozhodnutí, pri ktorých ústavný súd označil za ústavne konformný aj opačný názor všeobecného súdu (IV. ÚS 215/2021), ústavný súd zdôrazňuje, že z ústavnoprávneho hľadiska odrážajúceho požiadavky základného práva na súdnu ochranu môžu v určitých prípadoch popri sebe obstať aj dve rozhodnutia všeobecného súdu vyhodnocujúce parciálnu otázku v obdobných skutkových okolnostiach odlišne. Inými slovami, ľudskoprávna korektnosť rozhodnutia všeobecného súdu nemusí byť v každom prípade stotožnená výlučne s jediným do úvahy prichádzajúcim riešením. Priestor na uplatnenie tohto názoru nadobúda osobitú šírku práve pri rozhodovaní otázok, ktoré meritórny spor skôr procesne dopĺňajú (napr. trovy konania), než by tvorili jeho materiálnu súčasť (II. ÚS 122/2020). Len pre úplnosť však ústavný súd podotýka, že vo veci sp. zn. IV. ÚS 215/2021 bolo predmetom sporu pred všeobecným súdom vrátenie daru v naturálnej podobe, nie zaplatenie jeho peňažného ekvivalentu.

13. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd konštatuje, že okresný súd poskytol dostačujúcu odpoveď na podstatu sťažnostnej argumentácie uvedenej v sťažnostiach, a to bez ohľadu na to, že sa so sťažovateľovými sťažnostnými námietkami nestotožnil a rozhodol v jeho neprospech. Ústavný súd nepovažuje interpretáciu použitú okresným súdom za arbitrárnu či svojvoľnú, ktorá by nerešpektovala zmysel a účel sporného ustanovenia. Ide o výklad podústavnej normy, ktorý prislúcha najmä všeobecným súdom, a v tejto konkrétnej veci ústavný súd neidentifikoval žiadne extrémne vybočenie z interpretácie alebo aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktoré by v tejto veci mohli dosiahnuť ústavnoprávny rozmer.

14. Ústavný súd preto odmietol danú časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3. K namietanému porušeniu práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu:

15. Sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva

zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjst' ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o návrhu na odklad vykonateľnosti označených rozhodnutí, keďže rozhodovanie o nich je podmienené prijatím ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. mája 2026

Libor Duľa
predseda senátu